

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Open & Distance Education)

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-११० ०५८

शास्त्रीसेतुः, तृतीयपत्रम्
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2022-23

पत्रम् - ..... विषयः - .....

अध्येतुः नाम - ..... पञ्जीकरणसंख्या - .....

अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः - .....

अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम .....

मूल्याङ्कनकर्ता एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः .....

मूल्याङ्कनकर्ता मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः .....

अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः

खण्डः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 x 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 x 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 x 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः - 100	प्राप्ताङ्काः -

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनः प्रेषणदिनाङ्कः - .....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् .....

दिनाङ्कः .....

अध्येतुः कृते परामर्शाः,

प्रिय अध्येतः ! भवता/भवत्या पूरितं प्रदत्तकार्यम् अवलोकितम्। मूल्याङ्कनं कृतम्। मूल्याङ्कनस्य आधारेण कुत्र कुत्र भवदीयः दोषः/लोपः/विस्मृतिः/भ्रान्तिः अभवत् इति ज्ञात्वा स्वाध्यायं पुनः प्रवर्तयतु। शुभकामनाः॥

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

दिनांकः .....

शास्त्रीसेतु, तृतीयपत्रम्

पूर्णाङ्गका: - शतम् (100)

विषय: - (संक्षेपरामायणम् - अड्का: 40, सन्धिसमासकारकाणां परिचय: - अड्का: 60)

खण्ड: - क

- i. अधोलिखितस्य श्लोकद्वयस्य पूर्णतां सम्पादयत- $2 \times 2 = 4$
1. चरित्रेण च को ..... सर्वभूतेषु को .....।
विद्वान् कः कः ..... कश्चैक .....॥
  2. बहवो ..... ये त्वया ..... गुणाः।
मुने ..... बुद्ध्वा तैर्युक्तः ..... नरः॥
- ii. अधोलिखितस्य श्लोकद्वयस्य अन्वयं लिखत- $2 \times 2 = 4$
1. इक्ष्वाकुवंशप्रभवो रामो नाम जनैः श्रुतः।
नियतात्मा महावीर्यो द्युतिमान् धृतिमान् वशी॥
  2. सर्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञः स्मृतिमान् प्रतिभानवान्।
सर्वलोकप्रियः साधुरदीनात्मा विचक्षणः॥
- iii. अधोलिखितस्य श्लोकद्वयस्य भावार्थं लिखत- $4 \times 2 = 8$
1. स च सर्वगुणोपेतः कौसल्यानन्दवर्धनः।
समुद्र इव गाम्भीर्ये धैर्येण हिमवानिव॥
  2. स सत्यवचनाद्राजा धर्मपाशेन संयतः।
विवासयामास सुतं रामं दशरथः प्रियम्॥
- iv. अधोलिखितं श्लोकं पठित्वा उत्तराणि लिखत- $1 \times 4 = 4$
1. स जगाम वनं वीरः प्रतिज्ञामनुपालयन्।
पितुर्वचननिर्देशात् कैकेय्याः प्रियकारणात्॥
  2. कः जगाम?
  3. सः वीरः किम् अनुपालयन् जगाम?
  4. कस्मात् सः वनं जगाम?
- v. अधोनिर्दिष्टानां समस्तपदानां विग्रहपदं लिखत- $1 \times 4 = 4$
1. गुणसम्पन्नम्

2. महीपतिः

3. धर्मात्मा

4. महाबलः

vi. अधोलिखितपदानि उपयुज्य वाक्यानि लिखत-

$1 \times 5 = 5$

1. इदानीम्

2. घनश्यामः

3. खादितुम्

4. गन्तुम्

5. पराक्रमः

vii. अधोलिखितपदानां अर्थान् लिखत-

$1 \times 5 = 5$

1. गत्वा

2. महावीरः

3. साम्रतम्

4. कृत्वा

5. अनुप्राप्य

viii. अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत-

$3 \times 2 = 6$

संक्षिप्तरामायणपाठस्य फलं वर्णयत?

रामभरतयोः मेलनं समुपवर्णयत?

खण्डः - ख

(सन्धिसमासकारकाणां परिचयः)

ix. बाह्यप्रयत्नाः कतिविधा? तेषां नामानि लिखत?

$1 \times 5 = 5$

अथवा

x. अधोलिखितानां प्रत्याहाराणां वर्णान् लिखत-

1. अण्

2. अक्

3. इण्

4. यण्

5. झल्

xi. सन्धि-विच्छेदं वा कृत्वा सन्धिनाम च लिखत-

$1 \times 5 = 5$

1. तत् +लयः .....।

2. उप+इन्द्रः.....।
3. मध्वरिः .....।
4. लाकृतिः.....।
5. धातु+अंशः.....।

xii. यणसन्धि-विधायकं सूत्रं सोदाहरणेन लिखत? $1 \times 5 = 5$

अथवा

गुणसन्धि विधायकं सूत्रं सोदाहरणेन लिखत?

xiii. अधोलिखितानां वर्णानाम् उच्चारणस्थानानि लिखत- $1 \times 5 = 5$

1. च्-य्= .....
2. ट्-र्= .....
3. ऊ-प्= .....
4. अ-क्= .....
5. य्-म्= .....

xiv. अधोलिखितानां पदानां विग्रहवाक्यानि लिखत- $1 \times 5 = 5$

1. नीलकण्ठः:
2. अनादृत्यः:
3. सर्वराक्षसान्
4. पीताम्बरः:
5. पितरौ

xv. समस्तपदं लिखित्वा समासनाम च लिखत- $1 \times 5 = 5$

1. हरौ इति =
2. राज्ञः पुरुषः =
3. कुत्सितः पुरुषः =
4. रामश्च लक्ष्मणश्च =
5. समुद्रस्य वचनम् =

xvi. “द्वन्द्वः” अथवा “बहुब्रीहिः” समासस्य सोदाहरणेन विवरणं कुरुत- $1 \times 5 = 5$

xvii. समासस्य भेदप्रदर्शनपूर्वकं सोदाहरणेन विवरणं लिखत- $1 \times 5 = 5$

xviii. श्लोके प्राप्तानां रेखांकितपदानां कारकाणि निर्दिशत-

$1 \times 5 = 5$

xix.

रामो राजमणिः सदा विजयते रामं रमेशं भजे
 रामेणाभिहता निशाचरचमूरामाय तस्मै नमः।
 रामान्नास्ति परायणं परतरं रामस्य दासो उम्यहं
 रामे चितलयः सदा भवतु मे भो राम मामुद्धरा॥

xx. कति कारकाणि भवन्ति? उदाहरणपुरस्सरं नामानि प्रतिपादयत?

$1 \times 5 = 5$

xxi. प्रश्नानाम् उत्तराणि एकवाक्येन लिखत-

$1 \times 10 = 10$

1. अभितः योगे का विभक्ति ?
2. भयहेतौ का विभक्ति ?
3. अनुरूपे कर्मणि योगे का विभक्ति ?
4. अनुरूपे कर्तीरि योगे का विभक्ति ?
5. अनुरूपे कारणे योगे का विभक्ति ?
6. उक्ते कर्तीरि योगे का विभक्ति ?
7. आधारस्य का संज्ञा?
8. विश्लेषस्य अवधिभूते का संज्ञा विधीयते?
9. शेषे का विभक्ति ?
10. समं योगे का विभक्ति ?

Filename: Shastri bridge 3rd paper
Directory: C:\Users\msp\Documents
Template: C:\Users\msp\AppData\Roaming\Microsoft\Templates\Normal.dot

m
Title:
Subject:
Author: USER
Keywords:
Comments:
Creation Date: 3/13/2020 3:35:00 PM
Change Number: 70
Last Saved On: 11/26/2023 2:56:00 PM
Last Saved By: msp
Total Editing Time: 155 Minutes
Last Printed On: 11/26/2023 2:56:00 PM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 6
Number of Words: 1,293 (approx.)
Number of Characters: 7,375 (approx.)